

DS2

René Magritte, Léon Spilliaert, Emile Claus
en andere toppers op kunstbeurs Brafa

© René Magritte, 'Le coeur des sphynx'

Léon Spilliaert, 'Het glazen dak'. © rr

Wat is er te zien op Brafa? Vijf topstukken

REPORTAGE KUNSTBEURS De kunstbeurs Brafa viert haar zeventigste verjaardag in stijl. Uit de rist topstukken die de 130 standhouders in petto hebben, kozen we er vijf met een bijzonder verhaal.

Brafa, in 1956 op de Brusselse Louizalaan begonnen als 'Salon des antiquaires', is uitgegroeid tot een van Europa's meest prestigieuze kunstbeurzen.

Ze viert haar 70ste verjaardag met grote namen. Je vindt hier topkunst van Le Corbusier en van Martin Margiela, een servies en bestek van Henri Van de Velde, maar evengoed een topwerk van de barokkunstenares Artemisia Gentileschi of een laat schilderij van Magritte – waar u naar de huidige noteringen op de kunstmarkt wel 12 miljoen euro voor moet neertellen.

Zoals wel vaker spelen de standhouders in op namen die recent bij het brede publiek zijn

blijven hangen. "Wij zoeken opzettelijk naar werk van kunstenaars die *in the picture* staan", klinkt het bij de galerie van Francis Maere. Het hoeft dus niet te verbazen dat er dit jaar extra aandacht gaat naar kleppers als Paul Delvaux, Pierre Alechinsky of Ja-

Terug van (niet zo lang) weggeweest: Jan Fabre

mes Ensor. Bij Axel Vervoort hangt er een mooie *dégradé* van Jef Verheyen. Rodolphe Janssen, dat pas nog de 25ste verjaardag van Wim Delvoyes *Cloaca* vierde, heeft een deurklopper met diens beeltenis in de aanbieding.

Terug van (niet zo lang) weggeweest: Jan Fabre. "We zijn hem altijd blijven steunen," klinkt het bij de galerie Guy Pieters.

Een ruim deel van de stand wordt ingepalmd door nieuwe sculpturen in rood koraal. Fabre kreeg in 2019 de opdracht voor vier grote beelden in de kapel van de Pio Monte della Misericordia in Napels. Hij werkte er rond barmhartigheid, ook het thema van de Caravaggio die er hangt. Fabres

kleinere sculpturen op Brafa, allemaal uit 2022, passen in dezelfde serie. Bloedtekeningen die verwijzen naar de geboorte van zijn zoon Django konden niet ontbreken.

We kozen vijf werken uit die ons frappeerden.

1. Léon Spilliaert, 'Het glazen dak'

Te zien bij galerie Patrick Derom, richtprijs 1,2 miljoen euro

La verrière (1909), of 'Het glazen dak', is een juweeltje van Léon Spilliaert uit zijn vroege periode. Het bleef altijd in familiebezit.

We kijken naar het interieur van het ouderlijk huis, de parfumerie van Spilliaerts vader. Er was een annex aan toegevoegd, een overdekte binnenruimte die de kunstenaar als atelier gebruikte. Het diffuse licht dat via het glazen dak binnenviel, trok hem aan. In zijn frêle techniek schetst hij een visuele illusie, een spel met perspectieven en spiegelingen dat een gevoel van beklemming oproept. "Binnen- en buitenruimte vloeien in elkaar over", zegt Edouard Derom van de gelijknamige galerie. "Echt typisch voor deze in zichzelf gekeerde schilder."

2. Peeter Van Bredael, 'Zicht op de rede van Antwerpen'

Te zien bij galerie Lowet de Wotrange, richtprijs 200.000 euro

De Schelde is dichtgevroren op *Zicht op de rede van Antwerpen (1675-1680)*, een schilderij van een van de mindere goden onder de Antwerpse meesters. De ijsvlakte is vol mensen die schaatsen. Kinderen gooien sneeuwballen. Paardensleeën en carnavalsvierders markeren de voorgrond.

Het is Peeter Van Bredaels magnum opus, zegt Tyr Baudouin van de galerie Lowet de Wotrange. "Hiermee breng ik voor mijn eerste deelname een stukje Antwerpen naar Brafa."

"Wellicht was dit een bestelling voor een rijke burger die fier was op zijn stad. Topografische schilderijen zijn vaak saai, maar dit tafereel zit vol leven. Het biedt een goed zicht op de toenmalige haven, met centraal het kraanhoofd. De meeste oriëntatiepunten zijn intussen verdwenen. Alleen de spits van de kathedraal herkennen we."

3. Emile Claus, 'De hooister'

Te zien bij galerie Oscar De Vos, richtprijs 1,450 miljoen euro

Emile Claus schilderde *De hooister* in 1896. Het werk was een van de blikvangers van de retrospectieve in Mudel, maar galerist Oscar De Vos liet zijn bruikleen op de valreep uit het museum weghalen. Hij biedt het nu aan op Brafa, samen met drie andere schilderijen van Claus.

Het is zijn persoonlijke favoriet, zegt de kunsthandelaar. "Maar op een bepaald moment moet je er afscheid van nemen." De Vos aasde zelf lang op het werk. In 1982 werd het aangeboden bij de Parijse galerie van Charles Bailly, die het op een Noord-Franse veiling gekocht had. Hij vroeg een te hoge prijs. Toen zijn zaak failliet ging en zijn

Peeter Van Bredael, 'Zicht op de rede van Antwerpen'. © rr

Emile Claus, 'De hooister'. © rr

stock in 1996 geveild werd, sloeg De Vos toe. Hij haalde *De hooister* in huis voor minder dan 10.000 euro. Nu biedt hij het zelf aan voor 1,450 miljoen euro.

De Vos, die in Claus' Villa Zonneschijn woont, heeft 16 werken van de schilder in huis. "Dit portret is de topper uit zijn glorieperiode. Signeren deed hij met fraaie krullen. Een teken dat hij er tevreden over was."

4. 'Millefleurs met vos en haas'

Te zien bij Manufactuur De Wit, richtprijs 110.000 euro

De vos kijkt listig in de richting van een haas, twee duiven slaan het tafereel gade. De dieren gaan volledig op in het decor van zelfstandig uitgewerkte bloemen: roos, viooltje, akelei en blauwe iris. Ook de randen zijn versierd met bloemen.

Millefleurs met vos en haas (Zuidelijke Nederlanden, mogelijk Sint-Truiden, 1525-1550) is gemaakt in de geest van de decoratieve bloementapijten van de zestiende en zeventiende eeuw. Ze waren in trek omwille van hun weergave van de natuurweelde, wellicht ook om de symboliek die erin schuilt. Hier zijn de bloemen schattig in een rijtje geplaatst, dat is uitzonderlijk. De specialisten van De Wit nodigen op hun stand uit om de "Eeuwige lente" te omarmen: een expo in Mechelen over lusttuinen waaraan ze hun medewerking verlenen.

Millefleurs met vos en haas. © rr

James Ensor, 'Pituiton met de lange neus'. © rr

5. James Ensor, tekeningen voor 'La gamme d'amour'

Te zien bij galerie Samuel Van Hoegaerden, richtprijs 20.000 euro per tekening

Twaalf tekeningen in kleurpotlood tonen Ensors fascinatie voor ballet, pantomime en muziek. *La gamme d'amour* groeide in 1911 uit tot een frivool muziekstuk waarvoor de Oostendse meester zelf de compositie, scenografie en kostumering bedacht. Het speelt

zich af tijdens carnaval in een winkel van maskers en marionetten. Een van hen is een curieuze tamboer, *Pituiton met de lange neus*. In 1929 werden de tekeningen in de vorm van kleurenliedjes, gebundeld in een bibliofiel album op 270 exemplaren.

Galerie Samuel Vanhoegaerden sluit het Ensorjaar verder af met enkele fraaie stukken, waaronder een imposant *Stilleven met rode kool* (richtprijs 750.000 euro)

Geert Van der Speeten

Brafa, Heizelpaleizen, tot 2/2